

TALOUSARVIOALOITE 988/2004 vp

Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen asumismenojen omavastuuosuuden poistamiseen

Eduskunnalle

Kun vuonna 1997 säädettiin laki toimeentulotuesta, toimeentulotukeen tehtiin samalla merkittävä huononnuksen ottamalla käyttöön asumiskustannusten ns. omavastuuosuus. Se on laissa ilmaistu säännöksellä, jonka mukaan toimeentulotuen perusosaan sisältyy 7 prosenttia tarpeellisen suuruudesta asumistukilain 6 §:ssä tarkoitettujen asumismenojen määrästä.

Asumiskulujen omavastuuosuuden sisällyttäminen toimeentulotuen normilaskelmaan oli osa Lipposen ensimmäisen hallituksen kannustineloukkutyöryhmän esityksiä. Alun perin esitettiin 20 %:n omavastuuta, mutta vasemmistoliiton eduskuntaryhmän vaatimuksesta budjettiriihessä omavastuuta pienennettiin 7 %:iin. Asumiskulujen omavastuuosuuden sisällyttämistä toimeentulotukimenoihin ajaneet perustelivat toimeentulotuen perusosan leikkausta työllistämiskynnyksen alentamisella ja sillä, että toimeentulotukea saavat hakeutuisivat uudistuksen jälkeen pienempiin asuntoihin asumismenojensa pienentämiseksi.

Käytäntö on vastaan sanomattomasti osoittanut, ettei lain muutoksella ole saavutettu sille asetettuja tavoitteita. Sen sijaan sillä on vaikeutettu voimakkaasti ja kohtuuttomasti kaikkein

heikoimmassa asemassa olevien ihmisten elämää ja heitä auttamaan pyrkivien kuntien sosiaalityöntekijöiden päivittäistä työtä. Myös sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta on todennut tilanteen ongelmallisuuden lausueessaan hallituksen vuoden 2002 toimintakertomuksessa mm. seuraavaa: "Valiokunta pitää edelleen tarpeellisenä toimeentulotukea saavien aseman parantamista, jolloin esimerkiksi tulisi tarkastella toimeentulotuen määrään alentavasti vaikuttavan asumiskustannusten omavastuun asianmukaisuutta."

Edellä sanotuista syistä johtuu, että lakia olisi mielestämme korjattava poistamalla sen 7 §:n 2 momentista asumiskustannusten omavastuuosuutta koskeva määräys. Tästä muutoksesta kunnille aiheutuu kustannuksia yhteensä 43 miljoonaa euroa vuodessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 33.32.30 lisäyksenä 43 000 000 euroa toimeentulotuen asumismenojen omavastuuosuuden poistamisesta kunnille aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Erkki Virtanen /vas
Minna Sirnö /vas

Mikko Immonen /vas
Markus Mustajärvi /vas

TAA 988/2004 vp — Erkki Virtanen /vas ym.

Matti Kauppila /vas
Annika Lapintie /vas
Kari Uotila /vas
Iivo Polvi /vas
Marjaana Koskinen /sd
Anne Huotari /vas
Matti Kangas /vas

Martti Korhonen /vas
Mikko Kuoppa /vas
Jaakko Laakso /vas
Veijo Puhjo /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Suvi-Anne Siimes /vas
Outi Ojala /vas